

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2007 - 2013

ŚLASKI ODDZIAŁ REGIONALNY
42-200 Częstochowa ul.Jana III Sobieskiego7

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

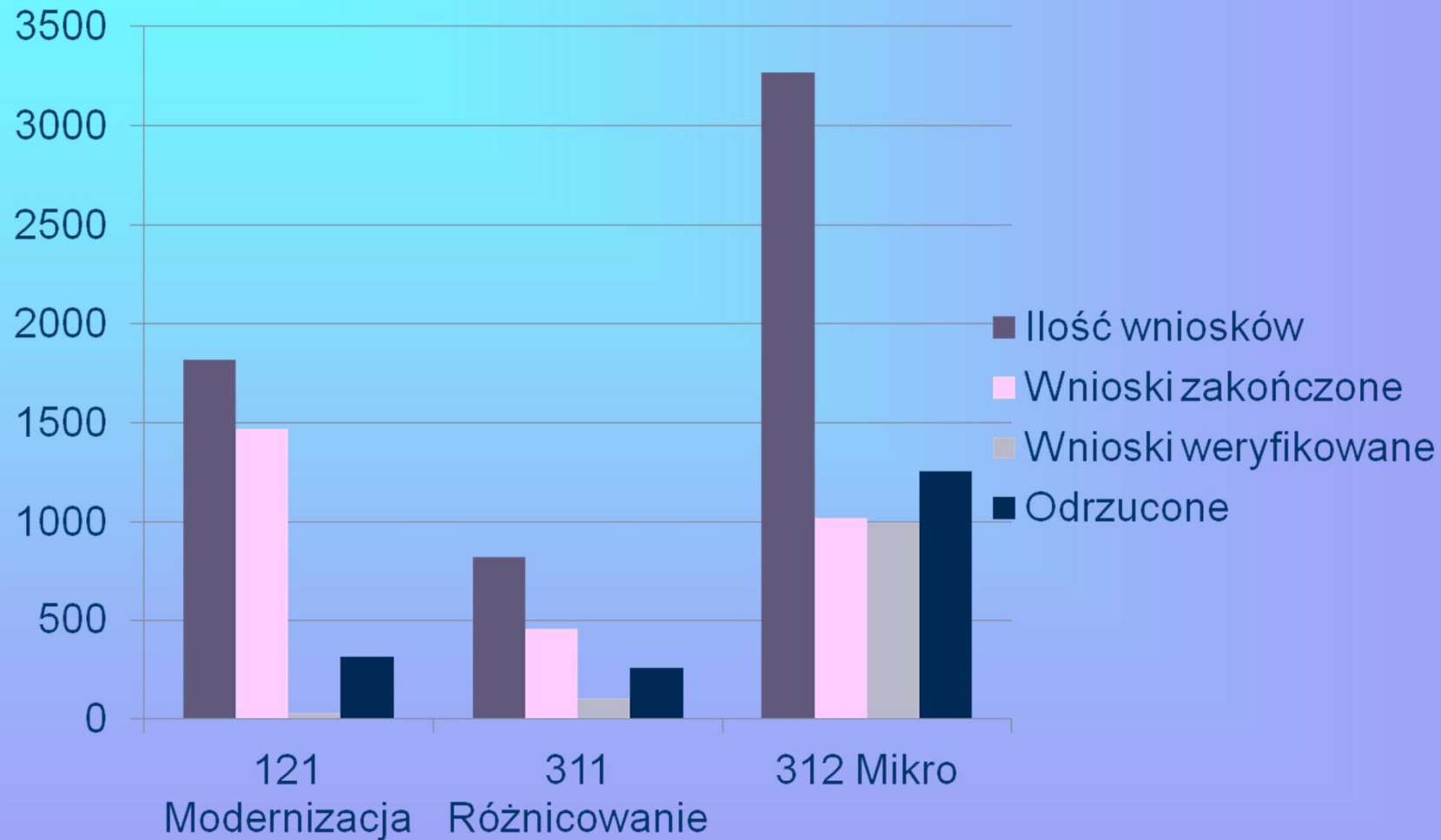
Podstawowe działania inwestycyjne w ramach PROW 2007-13 obsługiwane przez ARiMR

- 112 Ułatwianie startu młodym rolnikom
- 121 Modernizacja gospodarstw rolnych
- 123 Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej
- 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- 413-311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej - LGD
- 413-312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw - LGD

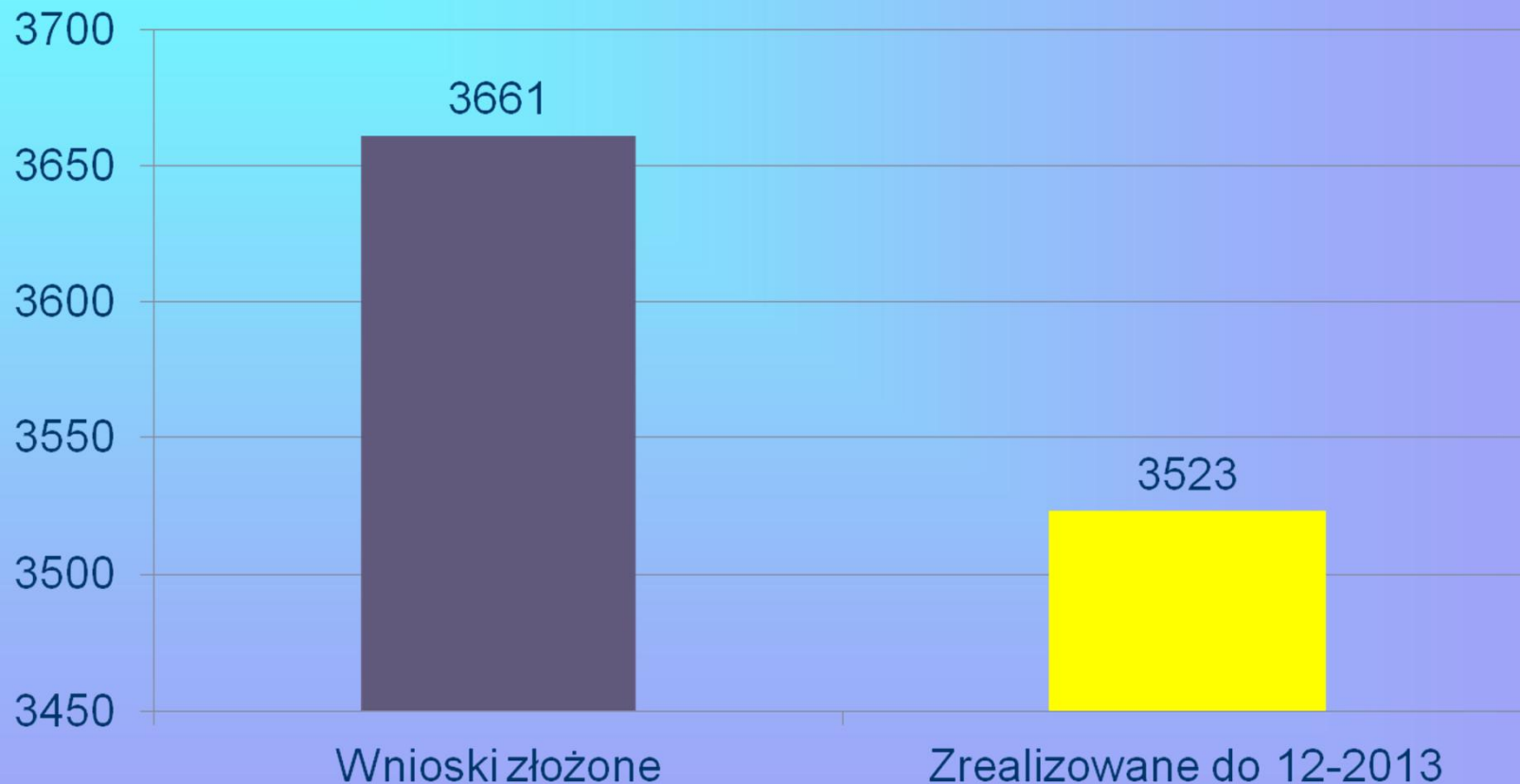
Stan realizacji PROW 2007-2013 dla działań inwestycyjnych

Oddział Regionalny	Złożone wnioski		Ocena merytoryczna wniosków/ Ocena ekonomiczno-techniczna		Wydane decyzje / podpisane umowy		Wnioski wycofane, odrzucone w trakcie weryfikacji oraz rezygnacje		Sprawy niezakończone		
	liczba	wnioskowana kwota (może ulegać zmianie w wyniku korekt dokonywanych na etapie obsługi wniosków)	liczba	wnioskowana kwota (PLN)	liczba	kwota	liczba	wnioskowana kwota (PLN)	liczba	W tym:	
										Wnioski złożone ponad limit (w działaniach: 121, 226, 311, 312)	Wnioski pozostałe do rozpatrzenia mieszczące się w limicie
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(1-5-7)	10	11	
Dolnośląski	7 848	1 156 278 537,74	4 410	598 489 361,75	4 117	559 572 966,63	2 746	419 717 686,34	985	153	832
Kujawsko - pomorski	14 886	1 954 011 902,79	8 938	1 071 553 416,94	8 395	1 005 920 038,66	4 017	569 258 042,22	2 474	1 601	873
Lubelski	22 686	2 748 842 023,09	14 128	1 578 933 341,17	13 512	1 508 769 485,97	4 968	619 095 822,55	4 206	2 611	1 595
Lubuski	4 498	740 877 325,10	1 925	273 066 087,41	1 827	261 101 343,11	1 472	236 490 197,82	1 199	810	389
Łódzki	17 399	2 096 911 894,70	9 609	1 042 010 274,42	9 103	991 867 108,42	4 449	587 967 976,54	3 847	2 110	1 737
Małopolski	11 975	1 810 412 967,74	6 182	909 682 585,49	5 892	806 882 654,13	3 525	558 904 586,16	2 558	1 065	1 493
Mazowiecki	34 169	4 417 940 142,47	21 684	2 597 362 497,87	20 541	2 471 394 077,98	8 235	1 146 752 708,59	5 393	2 371	3 022
Opolski	6 350	855 544 478,11	3 220	385 769 742,27	3 057	366 638 614,23	1 549	218 000 194,32	1 744	1 154	590
Podkarpacki	9 948	1 310 009 245,02	5 276	613 046 593,49	5 043	587 785 642,57	3 186	447 356 725,42	1 719	792	927
Podlaski	13 582	1 801 316 998,10	8 992	1 131 782 761,53	8 404	1 069 532 933,33	2 950	378 812 658,08	2 228	1 637	591
Pomorski	9 117	1 415 615 485,82	4 521	622 886 745,65	4 236	587 061 902,25	2 643	404 865 024,14	2 238	1 677	561
Śląski	7 034	1 065 818 892,29	3 829	527 964 683,37	3 596	494 734 658,27	2 253	340 501 187,94	1 185	732	453
Świętokrzyski	10 594	1 154 957 436,18	7 385	738 669 624,03	6 941	693 195 314,85	3 138	379 798 442,57	515	52	463
Warmińsko - mazurski	9 432	1 678 350 624,85	5 802	993 648 836,84	5 405	882 274 495,09	2 878	539 797 447,44	1 149	840	309
Wielkopolski	30 758	4 453 206 110,17	15 634	1 973 803 615,56	14 693	1 860 716 080,44	8 094	1 213 193 213,57	7 971	6 197	1 774
Zachodniopomorski	6 941	1 568 304 636,83	3 076	650 683 880,84	2 854	590 914 284,31	2 429	514 145 470,79	1 658	1 201	457
Razem	217 217	30 228 398 701,00	124 611	15 709 354 048,63	117 616	14 738 361 600,24	58 532	8 574 657 384,49	41 069	25 003	16 066

Stan obsługi wniosków- etap przyznania pomocy- Śląski OR

Stan obsługi wniosków – etap autoryzacja płatności- Śląski OR

**Warunki i tryb przyznawania pomocy
finansowej w ramach działania
„Tworzenie i rozwój
mikroprzedsiębiorstw”
objętego Programem Rozwoju
Obszarów Wiejskich
na lata 2007 – 2013**

Tworzenie i Rozwój mikroprzedsiębiorstw

- **Kto może się ubiegać o pomoc**
- **Na co można się ubiegać**
- **Jaką wielkość pomocy można uzyskać**
- **Jakie kryteria i na jakim etapie należy spełnić**

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia
17 lipca 2008 r .

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia
24 marca 2009- Nowelizacja .

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia
24 marca 2010- Nowelizacja .

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia
10 marca 2011- Nowelizacja .

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia
7 marca 2013- Nowelizacja .

....

Kto może ubiegać się o pomoc

- **MIKROPRZEDSIĘBIORCA**
- Za mikroprzedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który prowadzi mikroprzedsiębiorstwo w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącego definicji małych i średnich przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE L 124 z 20.05.2003, str. 36), zwanego dalej „zaleceniem nr 2003/361/WE”. **/zatrudnienie do 10osób
roczny obrót wynosi do 2mln euro/**

Kto może ubiegać się o pomoc c.d

- O pomoc może ubiegać się osoba fizyczna która:
  - podejmuje albo wykonuje we własnym imieniu działalność gospodarczą jako mikroprzedsiębiorca, w zakresie: określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia, podlegającą przepisom o swobodzie działalności gospodarczej albo przepisom o systemie oświaty;
  - wytwarzania produktów energetycznych z biomasy
  - jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
  - jest pełnoletnia ,
  - **nie podlega przepisom o ubezpieczeniu społecznym rolników w pełnym zakresie,**
  - nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1698/2005”, oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia lub przepisów odrębnych,

Kto może ubiegać się o pomoc c.d

- O pomoc może ubiegać się osoba prawna, jeżeli:
  - podejmuje albo wykonuje we własnym imieniu działalność gospodarczą jako mikroprzedsiębiorca w zakresie: określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia, podlegającą przepisom o swobodzie działalności gospodarczej albo przepisom o systemie oświaty;
  - - wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
    - nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1698/2005”, oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia lub przepisów odrębnych,
  - jest wpisana do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązującą do prowadzenia odpowiedniego typu szkół i placówek publicznych
- jej siedziba lub oddział oraz, w przypadku operacji związanych z budową, przebudową, remontem połączonym z modernizacją, wyposażeniem lub zagospodarowaniem nieruchomości objętej operacją – miejsce położenia nieruchomości, znajdują się na obszarach wiejskich

Kto może ubiegać się o pomoc c.d

- O pomoc mogą ubiegać się wspólnicy spółki cywilnej, jeżeli:
- warunki, o których mowa w zaleceniu nr 2003/361/WE, są spełnione w odniesieniu do działalności wykonywanej w ramach spółki cywilnej;
- każdy ze wspólników wykonuje we własnym imieniu działalność gospodarczą jako mikroprzedsiębiorca;
- każdy ze wspólników:
  - jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
  - jest pełnoletnia ,
  - **nie podlega przepisom o ubezpieczeniu społecznym rolników w pełnym zakresie,**
  - nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1698/2005”, oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia lub przepisów odrębnych,

Kto może ubiegać się o pomoc

c.d

- Warunek dotyczący podejmowania wykonywanej działalności gospodarczej uważa się za spełniony jeżeli w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy podmiot podejmujący wykonanie działalności gospodarczej nie był wpisany do ewidencji działalności gospodarczej albo ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązana do prowadzenia odpowiedniego typu szkół i placówek publicznych

Kto może ubiegać się o pomoc c.d

- Osoba prawna ,lub nie posiadająca osobowości prawnej -każdy ze wspólników nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1698/2005”, oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia oraz jest wpisana do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym
- jego siedziba lub oddział znajduje się na obszarze wiejskim
- siedziba lub oddział każdego ze wspólników w ramach prowadzonej spółki cywilnej oraz, w przypadku operacji związanych z budową, przebudową, remontem połączonym z modernizacją, wyposażeniem lub zagospodarowaniem nieruchomości objętej operacją – miejsce położenia nieruchomości, znajdują się na terenie wiejskim

Obszar wiejski (ograniczenie terytorialne)

– w przypadku podmiotów innych niż podmioty podejmujące lub wykonujące działalność gospodarczą obejmującą świadczenie usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa, ma
miejsce zamieszkania w miejscowości należącej do gminy:

- wiejskiej lub
- miejsko – wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
- miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,

Obszar wiejski (ograniczenie terytorialne)c.d

w przypadku podmiotów podejmujących lub wykonujących działalność gospodarczą obejmującą świadczenie usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa, ma miejsce zamieszkania na obszarach wiejskich, to jest w miejscowości należącej do gminy:

- wiejskiej lub
- miejsko – wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, lub
- miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców;

Kto może ubiegać się o pomoc c.d

ograniczenie terytorialne

- Jeżeli operacja, którą zamierza realizować podmiot, **(osoba fizyczna)**, jest związana z budową, przebudową, remontem połączonym z modernizacją, wyposażeniem lub zagospodarowaniem nieruchomości objętej operacją, **miejsce położenia tej nieruchomości powinno znajdować się:**
  - w przypadku podmiotów innych niż podmioty podejmujące lub wykonujące działalność gospodarczą obejmującą świadczenie usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa – w miejscowości należącej do gminy:
    - wiejskiej lub
    - miejsko – wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
    - miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców;

Kto może ubiegać się o pomoc c.d

ograniczenie terytorialne

- w przypadku podmiotów podejmujących lub wykonujących działalność gospodarczą obejmującą świadczenie usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa – w miejscowości należącej do gminy:
  - wiejskiej lub
  - miejsko – wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, lub
  - miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców.

Kryteria przyznania pomocy

- w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających złożenie wniosku o przyznanie pomocy, nie przyznano pomocy w ramach działania „**Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienie**” objętego Programem Operacyjnym „Kapitał Ludzki, 2007 – 2013”
- której został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany dalej „numerem identyfikacyjnym”;

Kryteria przyznania pomocy

- Osoba fizyczna podejmująca we własnym imieniu działalność gospodarczą jest obowiązana przedstawić zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej albo ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązana do prowadzenia odpowiedniego typu szkół i placówek publicznych , albo kopię zezwolenia wydanego na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty do dnia złożenia:
  - pierwszego wniosku o płatność pośrednią, będącą refundacją kosztów kwalifikowalnych, przyznawaną po zrealizowaniu pierwszego etapu operacji – w przypadku gdy operacja będzie realizowana w dwóch etapach;
  - wniosku o płatność ostateczną, będącą refundacją kosztów kwalifikowalnych, przyznawaną po zrealizowaniu całej operacji – w przypadku gdy operacja będzie realizowana w jednym etapie.
- 3. Warunek, wpisania do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym w przypadku gdy o przyznanie pomocy ubiega się podmiot będący spółką kapitałową „w organizacji”, powinien być spełniony do dnia podpisania umowy

Kryteria przyznania pomocy

- Pomoc jest przyznawana na operację:
- spełniającą wymagania określone w Programie, w szczególności uzasadnioną ekonomicznie (**NPV > 0 Zaktualizowana wartość netto**), w tym pod względem jej kosztów, oraz zapewniającą osiągnięcie i zachowanie celu działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”;
- która nie jest finansowana z udziałem innych środków publicznych;
- obejmującą wyłącznie inwestycje związane z podjęciem lub wykonywaniem działalności gospodarczej w zakresie:
- określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia stanowiącym wykaz działalności gospodarczych, w zakresie których może być przyznana pomoc,
- wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
- której realizacja nie została rozpoczęta przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
- która będzie realizowana w jednym albo dwóch etapach;
- o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 20 tys. zł.

Kryteria przyznania pomocy

- spełniającą warunki określone w rozporządzeniu oraz innych przepisach odrębnych związanych z realizacją operacji;
- jeżeli złożenie wniosku o płatność pośrednią nastąpi w terminie 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy – w przypadku gdy wniosek dotyczy etapu, który nie jest etapem końcowym;
- zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność ostateczną nastąpi w terminie:
  - 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy – w przypadku operacji realizowanych w jednym etapie,
  - 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy – w przypadku operacji realizowanych w dwóch etapach
- - nie później jednak niż do dnia 30 czerwca 2015 r.;
- płatność ostateczna będzie obejmować nie mniej niż 25% łącznej planowanej

Pomoc

1. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji części kosztów:
  - budowy lub modernizacji obiektów budowlanych, jak również zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia;
  - ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.
2. Koszty, uznaje się za koszty kwalifikowalne, jeżeli zostały poniesione:
  - od dnia, w którym została zawarta umowa;
  - w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 10 tys. zł – w formie rozliczenia bezgotówkowego przeprowadzonego poleceniem przelewu.
3. W przypadku przyznania pomocy, do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również koszty poniesione przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów ogólnych – nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2007 r.

Pomoc

- 4. Refundacji podlegają koszty kwalifikowalne poniesione przez beneficjenta, nie więcej jednak **niż 50%** tych kosztów.
- Pomoc jest przyznawana i wypłacana do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu wynosi na jednego beneficjenta maksymalnie 300 tys. zł, z tym że:
- pomoc przyzna na realizację jednej operacji nie może przekroczyć:
- **100** tys. zł – jeżeli ekonomiczny plan operacji przewiduje utworzenie od 1 do 2 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, uzasadnione zakresem rzeczowym operacji,
- **200** tys. zł – jeżeli ekonomiczny plan operacji przewiduje utworzenie więcej niż 2 i mniej niż 3 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, uzasadnione zakresem rzeczowym operacji,
- **300** tys. zł – jeżeli ekonomiczny plan operacji przewiduje utworzenie co najmniej 3 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, uzasadnione zakresem rzeczowym operacji,
- W przypadku gdy koszty kwalifikowane nie zostały uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo do ich identyfikacji nie wykorzystano odpowiedniego kodu rachunkowego refundacja jest pomniejszona o 10% - nowela 10.03.2011r. – dotyczy naborów po wejściu rozporządzenia

Pomoc

- Przy ustalaniu limitu, uwzględnia się sumę kwot pomocy wypłaconej w ramach operacji zrealizowanych i kwot pomocy przyznanej w ramach operacji, których realizacja nie została jeszcze zakończona.
- W przypadku wspólników spółki cywilnej, przy ustalaniu limitu, **uwzględnia się działalność wykonywaną w ramach spółki cywilnej oraz we własnym imieniu przez każdego wspólnika.**
- Osobę fizyczną ubiegającą się o pomoc, która podejmuje we własnym imieniu działalność gospodarczą jako mikroprzedsiębiorca, uwzględnia się w liczbie tworzonych miejsc pracy.
- Wzrost zatrudnienia liczy się od momentu bazowego, za który przyjmuje się wyższy stan zatrudnienia obliczony na podstawie:
  - średniej arytmetycznej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy lub
  - danych za ostatni miesiąc poprzedzający miesiąc złożenia wniosku o przyznanie

Koszty kwalifikowalne

- 1. Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty:
- budowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji technicznej oraz koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki;
- **nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją istniejących budynków mieszkalnych wraz z zakupem instalacji technicznej oraz koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki;**
- zagospodarowania terenu;
- zakupu maszyn, urządzeń, narzędzi, wyposażenia i sprzętu;
- zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wsparciu podejmowanej lub rozwijanej działalności gospodarczej;
- zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą, z tym że w przypadku zakupu pojazdów samochodowych, naczep lub przyczep będą to koszty w wysokości nieprzekraczającej:
- **a) trzykrotności pozostałych inwestycyjnych kosztów kwalifikowalnych operacji – w przypadku działalności gospodarczej wykonywanej w zakresie świadczenia wyłącznie usług transportowych,**

Koszty kwalifikowalne

- w wysokości nieprzekraczającej 75% inwestycyjnych kosztów kwalifikowalnych operacji – w przypadku działalności nierolniczej w zakresie świadczenia wyłącznie usług transportowych ,- nie podlega finansowaniu w następujących PKD:
  - 49.41.Z transport drogowy towarów,
  - 60.24.A transport drogowy towarów pojazdami specjalizowanymi (z wyłączeniem działalności usługowej związanej przeprowadzkami),
  - 60.24.B transport drogowy towarów pojazdami uniwersalnymi
  - 60.24.C wynajem samochodów ciężarowych z kierowcą

Koszty kwalifikowalne

3. Do kosztów kwalifikowalnych, również zalicza się koszty: przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w szczególności:
- kosztorysów,
  - projektów architektonicznych lub budowlanych,
  - ocen lub raportów oddziaływania na środowisko,
  - dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej,
  - wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości,
  - projektów technologicznych,
- opłat za patenty lub licencje,
  - sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego oraz koszty związane z kierowaniem robotami budowlanymi
  - - w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych.

Koszty niekwalifikowalne

- Pomoc nie obejmuje kosztów innych niż określone powyżej w szczególności:
- podatku od towarów i usług (VAT);
- nabycia nieruchomości;
- nabycia rzeczy używanych.

Dziękuję za uwagę

Bartosz Kruczek

Konferencja 16.12.2013 Katowice

- www.arimr.gov.pl
- www.minrol.gov.pl